מידות הראי"ה — פחדנות

הפחדנות ומורך הלב היא מידה מגונהאע' שמנה פרקים פ"ד. ע' אגרות הראיה א ע' מב, ב ע' לח., והיא הסיג הנמצא במידת יראת ד', שכ"ז שהיא כלולה בה לא תוכל להתכלל באהבה ובשמחה עד שתטהר ממנה.

הפחדנות היא יראה רעהאע' שמנה פרקים פ"ד. ע' אגרות הראיה א ע' מב, ב ע' לח. והיא מאבדת את הוזבע' עירובין סד. יראת־שמים האמיתית ע"י תערובתה, ע"כ צריכין להתחנך בחינוך של גבורה ואומץ לבב, ואז יהיה כלי מוכשר לקבל היראה שהיא כעצמה גבורה.

הפחדנותגל' עקבי הצאן מאמר הפחד. הרפויה מוכרחת היא להסתלק מכל התחום השכלי, כדי שיתגלה אור האלהים במלוי אורו, במלא חופש של שם מלא. זאת היא תעודתה של שאיפת חופש הדעות, שהסיגים שלו היא הכפירה, הכפירה בכל קודש ובכל נשגב, בכל מה שלמעלה מההרגל והמוחש הגס והמטומטם, – כשם שהפחדנות ויראת־הזועה המטלת אימים על השכל והמחשבה הבריאה, שהיא היא שרשה של עבודה זרה ויסוד טומאתה, היא הסיגים של היראה הנמשכת מהאמון של המסורת הנובעת מהוקרת האבות והכרת כבודם. האמון של המסורת, כשהוא נסמך רק על הוקרת האבות והכרת כבודם, אמנם מונח הוא ברגש יותר מבשכל בנטית הלב יותר מבאורה של המחשבה. אבל השורש העליון של נטיה זו היא ההכרה של איתנות הטבע הכללי של האדם, כשם שהחכמה מכרת את האיתנות של כל חק כולל, כן היא מכרת בכל חופש והתגלות־לב את הנצח והאמת היהלומי שיש ביסוד יסודה של האמונה, שתוך־תוכה הפנימי של הנקודה הראשית שלה היא כ"כ בטוחה עליונה, אמיצה וחזקה, עד שכל המחשכים שיטפלו עליה לא יועילו כ"א להוסיף אורה, וכל הספקנות והפקפוקים שיצברו בקרבה מדור לדור אשר יקיצו לאור הבקורת לתחיה ויתבלטו בהמון בתוך בדיות שאין בהן ממש, יוסיפו להראות את הזוהר הנעלה והגבורה הבלתי־גבולית הנמצאת בעומק יסודה, עד שכ"כ חיים יש בה, כ"כ מציאות וכח־כל היא כוללת, באופן שהיא יכולה לתן חיים בגרעין מסותר שבה גם לגלי גלים של אפסיות ודממות־מות. זהו עז האלהים, המתגלה בבריאה בכל צדדיה, ביצר לב האדם ובתעופת שכלו, בכל חדרי דמיונותיו ובכל משטריו, הפרטיים והכלליים, ובכל שנויי הזמנים והתקופות, בעלייתם ובירידתם.

הפחדים הם פתיות גמורה, אין לאדם לפחוד כלל כי־אם להדהר, יותר שהוא פוחד הוא נופל, וכשהוא מתפחד, מעצם הפחד בא לו המכשול. ע"כ צריך הוא להתגבר בשכל לדעת שאין לו כלל ממה להתפחד. כל ציורי הפחד הנם רק צבעים פזורים מציור גדול שצריכים להשלימו, וכשממלאים אותו הם מצטרפים לכולו להמשיך בטחון גדול ועצום מאד. הממלא את כל הנפש עז וגבורה. והמזיקין עצמם וכל צללי בלהותיהם מתהפכים לכוחות מסעדים ועוזרים, המשמחים ומרחיבים את הדעת, ומציאות הרע והקלקול שבהם כלהדע' ישעיה לה י. לגמרי, ומרץ־החיים

שבהם מתהפך לכח מעודד באומץ קודש. וששון ושמחה ישיגודע' ישעיה לה י., וחדות ד' מעוזכמהע' נחמיה ח י..